

TISOVSKÝ MESAČNÍK

www.tisovec.com

OBSAH

Uznesenia MZ

Príbehy z
vojny

Komentáre

Osobnosti

Tisovca

Šport

Vyhodnotenie

športovcov

roka

Pochovávanie

basy

Spoza dverí ZŠ

a iné

Vážení prítomní!

Túžba ľudí po moci bola, je a bude veľká. Častým dôsledkom toho sú vojny, ktoré sa na svete neustále opakujú, veď aj teraz sa bojuje v niektorých krajinách. Podľa slov Matky Terezy: „Krátkodobo môžu byť víťazi a porazení vo vojne, ktorá nás všetkých desí. Ale to nikdy nemôže ospravedlniť a nikdy neospravedlní to utrpenie, bolesť a straty životov, ktoré spôsobia zbrane.“ Teraz ale nebojuje celý svet tak, ako to bolo v druhej svetovej vojne. Krutej vojne, ktorá začala 1. septembra 1939, sa nevyhlo ani naše rodné mestečko. Bolo tiež „zajatcom“ vojny. Vojny, o ktorej sa dá rozprávať neúrekom rôznych príbehov o udalostiach, bitkách, ale najmä o ľudských osudoch. Mnohé z nich končia smutne. Súčasníci mali alebo majú tieto udalosti pred očami celý život. Sú to skutočné spomienky konkrétnych ľudí, ktorí žili v danej dobe. Spomienky o skrývaní sa v pivniciach pri sporadických leteckých poplachoch, o zvuku lietadiel, ktoré prelietali nad mestom, o strachu – o vlastný život, o rodinu, strach pri počúvaní zahraničných ilegálnych správ z frontu. Sú to zážitky, ktoré si moja generácia len ťažko predstavuje. My predstavujeme generáciu, ktorá sa o týchto udalostiach dozvie iba zo sprostredkovaného rozprávania. Máme iné problémy. No pri porovnávaní zisťujem, že tie naše sú skôr v našich hlavách a „bojujeme“ hlavne sami so sebou, preto by som pri tejto príležitosti chcela vysloviť obdiv a úctu minulej generácii. Generácii, ktorej ďakujeme za oslobodenie a mier v našom meste a nielen v ňom. Rovnako ako túžba po moci, aj túžba po slobode je veľká. Býva hnacou silou. Naplno sa to ukázalo 28. januára 1945, kedy sa snaha a túžba po oslobodení mesta naplnila. V Tisovci sa skončili búrky vojny. Tisovec bol v toto mrazivé ráno oslobodený Červenou a rumunskou armádou. Boj za oslobodenie Slovenska však pokračoval. Dnešným dňom uplynulo 71 rokov od oslobodenia nášho mesta. Je to pre nás Tisovčanov pamätný deň. Týmto zhromaždením si pripomíname prežitú tragickú udalosť a zároveň si ctíme pamiatku všetkých obetí protifašistického odboja, vojakov rumunskej armády a vojakov Červenej armády, ktorí v Tisovci a v jeho okolí položili život - za nás.

Príhovor žiačky IX. Ročníka Bianky Guzmovej

Vyhodnotenie najlepšíh športovcov v meste

Tisovskí športovci sa prvýkrát stretli v kinosále Mestského kultúrneho strediska vo štvrtok 28.1.2016, kde sa uskutočnilo slávnostné vyhlásenie najúspešnejších športovcov z kategórie detí a mládež mesta Tisovec za rok 2015, pri príležitosti 71.

výročia oslobodenia Tisovca a m.č. Rimavská Píla. O ocenených rozhodla Komisia kultúry a športu na základe nominácií miestnych škôl a športových klubov, ktoré pracujú s deťmi a mládežou.

O kultúrny program sa postarali mladí nádejní športovci zo ZŠ Tisovec pod odborným vedením Mgr. Mariana Petroka, taekwondisti pod vedením Mgr. Ivany Kyseľovej a Mgr. Maroša Oláha, Mažoretčatá na vystúpenie pripravila Eva Perenčayová a DFS Čičiček s korepetitorkou Ľubkou Sabovou pripravila Martina Ľuptáková. Vedenie Základnej školy dr. Vladimíra Clementisa v Tisovci navrhli oceniť družstvo mladších žiačok, ktoré sa umiestnili na 1. mieste okresného kola v cezpoľnom behu, menovite: **Simona Spodniaková, Nina Hrončeková, Viktória Brndiarová**. Oceniť sme aj kolektív dievčat, ktoré úspešne reprezentovali školu i mesto vo vybjňanej a získali 1. miesto v obvodnom, okresnom i regionálnom kole: **Laura Boháčiková, Martina Zelenáková, Tereza Svinčiaková, Lenka Királyová, Danka Majorošová, Tereza Vrábľová, Nela Michalková, Nikola Štulajterová, Jarka Bálintová, Sára Sujová**. Ocenenie získavali aj chlapci, ktorí sa zúčastnili Majstrovstiev Slovenskej republiky v gymnastickom štvorboji a získali 1. miesto na krajskom kole v Banskej Bystrici: **Lukáš Novota, Adrian Chovanec, Martin Kubinec, Matej Vaso, Ľubomír Husanica**. Vedenie Evanjelického gymnázia v Tisovci navrhli oceniť družstvo dievčat, ktoré získalo 3. miesto na krajskom kole v cezpoľnom behu: **Rebeka Magyarová, Nina Husenicová, Andrea Uličná**. Oceniť sme aj výber chlapcov, ktorí reprezentujú školu a naše mesto takmer vo všetkých športových súťažiach a pravidelne sa umiestňujú na prvých troch miestach v okresných či krajských súťažiach vo florbale, basketbale či volejbale. Sú to: **Martin Frandel, Peter Kurek, Tomáš Nemeč, Vratko Sabó, Michal Salva, Alex Szunyai, Boris Vengrin, Denis Vengrin**. Vedenie Strednej odbornej školy v Tisovci navrhli oceniť družstvo chlapcov vo volejbale, ktorí si vybojovali na celoslovenskej súťaži vo volejbale pekné 4. miesto: **Erik Barboriak, Denis Pašák, Jaroslav Laboš, Rudolf Steingauf, Michal Mesiar,**

Róbert Kučerák, Matej Schelling. Ocenenie získala aj **Erika Stanková**, úspešná reprezentantka školy a mesta na celoslovenskej súťaži v pretláčaní rukou. Stručné zmienky o začiatkoch futbalu v Tisovci, ako o športovej hre s loptou nohami na dve bránky, na góly, sú v tisovskej kronike zachytené v rokoch 1911 až 1913. Oficiálny futbalový klub bol založený v roku 1922. Najväčšie úspechy klub zaznamenal v rokoch 1944 a 1947, keď Tisovec bojoval o postup do druhej najvyššej súťaže na Slovensku. Z tohto obdobia si pamätníci ešte spomínajú na pamätné zápasy so Slovanom Bratislava a Sláviu Praha. V novodobej histórii boli úspechmi: postup starších žiakov do 2.ligy skupina Juh v sezóne

2008/2009 a postup mužov do 3. ligy skupiny Stred v sezóne 2009/2010, 3. liga dorastenci v sezóne 2013/2014 po výhre v 4. lige skupiny D. I keď dnes futbal v Tisovci prechádza nemalými zmenami, stále má svojich priaznivcov – divákov i hráčov. Veď futbal v

Tisovci hrajú všetci – od mladších žiakov až po internacionálov. Vedenie FK CSM Tisovec a Mestského športového klubu Tisovec navrhli oceniť nasledovných dorastencov: **Marek Stasik, Marcel Sirota, Peter Zelenák, Ján Rosiar, Róbert Bertoš, Ronald Dianiška** a **Andreja Hrončka**, **Martina Košičiara** z kategórie žiaci. Jeden z najobľúbenejších a zároveň najznámejších raketových športov je nesporne tenis, ktorý je tiež bežne označovaný ako "biely šport". Tenis si získal svoju obľubu aj v našom meste a to i zásluhou trénera Kaja Udvárdyho z Rimavskej Soboty. I keď jeho zverenci ešte nesúťažia, na tenisových kurtoch môžeme obdivovať ich talent, ktorý ukázali aj na 1. ročníku tenisového turnaja tisovskej mládeže. Preto v tomto

vyhodnotení sme oceniť talentovaných víťazov turnaja: **Jonáša Bábela** a **Dominika Švarca**. Taekwondo je pomerne nový kórejský bojový šport a bojové umenie bez použitia zbraní, zameraný najmä na sebaobranu, sebaovládanie a zdravú sebadôveru. Má zaručiť úplné využitie sily a rýchlosti ľudského tela. Charakteristická je hlavne kopacia technika.

Ukážku tohto športu sme už dnes mohli vidieť. Taekwondo klub Hnúšťa vchoval v minulých rokoch úspešnú slovenskú reprezentantku pochádzajúcu z Tisovca - Terezu Pavkovú. Hoci v Tisovci tento klub píše svoju históriu len tretí rok, má za sebou aj prvé úspechy. Ocenenými boli: **Timothy Aaron de Buhr** – v roku 2015 sa umiestnil v kategórii zápas na krásnom 3. mieste na súťažiach Black Tiger Snina, MSR Liptovský Ján, 2. miesto si vybojoval na súťaži ILYO CUP Košice a najcennejší kov a 1. miesto získal na súťažiach Cassovia Open Košice a Bratislava Open a **Nina Dolinajová** – v roku 2015 získala 3. miesto v 3. kole ligy poomsae a zlato si vybojovala na súťaži ILYO CUP Košice poomsae. Dnes sú v Tisovci dva turistické oddiely. Klub slovenských turistov Tisovec sa svojou činnosťou zameriava na spoznávanie a ochranu prírody najmä v našom regióne. Klub slovenských turistov TO KOS Rimavská dolina so sídlom v Tisovci združuje viac ako 130 milovníkov turistiky, organizuje aj túry do vzdialenejších kútov nášho Slovenska a tiež sa významnou mierou podieľa na budovaní náučných

chodníkov v okolí Tisovca – na Hradovú, k prameňu Rimavy, na Trstie či Voniacu. Viete, že ak by ste chceli prejsť pešo z Tisovca do Trnavy, prešli by ste 245 kilometrov? A práve toľko prešiel najaktívnejší dorastenec tohto oddielu - **Dominik Cavar** - v priebehu roka 2015. Jeho brat - **Andrej Cavar** – by došiel z Tisovca až do Košíc – v roku 2015 totiž prešiel 143 km a bol najlepším turistom z kategórie detí. Aj preto získali tohtoročné ocenenie. Súčasťou programu bolo aj odovzdanie Ceny primátora mesta, ktorú získal **Mgr. Igor Beregi**, mnohým Tisovčanom známy ako výborný učiteľ – telocvikár, ktorý mnohé generácie svojich žiakov a študentov priviedol k pravidelnému športovaniu a k mnohým

víťazstvám. Zaslúženú cenu si prevzal z rúk primátora mesta Petra Mináča. Oceneným sa stal aj sám primátor – Dezider Balajthy, predseda OZTK Rim. Sobota mu odovzdala Ďakovný list za podporu a rozvoj všetkých športov v meste. Jana Laššáková, podpredsedníčka NR SR odovzdala vecný dar –

lopty – našej základnej škole. Vo svojom príhovore oceniť snahu Komisie kultúry a športu podporovať mladých tisovských športovcov, i snahu mesta zabezpečiť vhodné podmienky na rozvoj telesnej kultúry. Primátor Peter Mináč poďakoval všetkým športovcom za reprezentáciu mesta i dosiahnuté výsledky. Prisľúbil, že šport bude samospráva rovnako ako doposiaľ aj v budúcnosti finančne podporovať, pretože tento spoločenský fenomén zviditeľňuje nielen jednotlivcov, ale aj celé mesto. Dôkazom týchto slov je aj každoročná podpora vo forme finančných dotácií. Na záver primátor poprial športovcom úspešný rok a veľa síl a energie pri dobývaní ďalších športových cieľov.

UZNESENIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA – 27. 01. 2016**Schvaľuje**

- hlavné úlohy a plán činnosti Mestskej polície Tisovec na prvý polrok 2016
 - harmonogram zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Tisovci na rok 2016
 - dodatok č. 9 k nájomnej zmluve s Mestskými lesmi Tisovec s. r. o. s pripomienkami na rok 2016
 - predložený návrh na zabezpečenie zaznamenávania priebehu rokovania Mestského zastupiteľstva v Tisovci
 - pracovný návrh ŽSR, oblastného riaditeľstva Zvolen, sekcie SMSÚ ŽTS TO Jesenské, pre akciu: „Stavebná úprava prístupu na nástupište a vybavenia pre cestujúcich na železničnej zastávke Tisovec – mesto“ s pripomienkou možnosti osadenia 2 ks betónových prefabrikovaných antivandál prístreškov tvaru „U“, prípadne tvaru „T“
 - vyhlásenie časti pozemku v k. ú. Tisovec, a to časť pozemku parc. č. CKN 2637/4, evidovanej ako orná pôda, ktorej je mesto Tisovec spoluvlastníkom v podiele 1/3, o celkovej výmere spoluvlastníckeho podielu 16,67 m² za prebytočný majetok a zároveň aj zverejnenie zámeru mesta Tisovec odpredať prebytočný majetok mesta v k. ú. Tisovec, a to časť pozemku parc. č. CKN 2637/4, evidovanej ako orná pôda, ktorej je mesto Tisovec spoluvlastníkom v podiele 1/3, o celkovej výmere spoluvlastníckeho

podielu 16,67 m², z dôvodu hodného osobitného zreteľa, to znamená ako susediacu, respektíve pridomovú nehnuteľnosť, v zmysle §7 ods. 5 písm. e) Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom mesta a majetkom štátu, ktorý mesto užíva a v zmysle §9a ods. 8 písm. e) Zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov
 Z celkového počtu 11 poslancov, bolo

prítomných 10 poslancov, z toho za zverejnenie zámeru hlasovalo 10 poslancov. Návrh bol prijatý trojpäťtinovou väčšinou všetkých poslancov.

žiadost' Jána VENGRÍNA, bytom Hlavná 118, Tisovec – Rimavská Píla o predĺženie nájomnej zmluvy na časť pozemku parc. č. CKN 439/1, evidovanej ako ostatné plochy o výmere 561 m², ktorý je vo vlastníctve mesta Tisovec v zmysle LV č. 648 ako parc. č. EKN 624/22, na

obdobie dvoch rokov od 01.02.2016 do 31.01.2018 za 0,10 Eur/m²/rok, to znamená za celkovú sumu 56,10 Eur/rok
 - zámer vyhlásiť verejné obstarávanie, v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov, na uskutočnenie stavebných prác, a to rekonštrukciu toaliet – 1. stupeň ZŠ Dr. V. Clementisa Tisovec, rekonštrukciu miestnych komunikácií v meste Tisovec a mestskej časti Rimavská Píla, rekonštrukciu vybraných kancelárií MsÚ – kancelária finančného a majetkového oddelenia, kancelária hlavného kontrolóra a kancelária prednostu MsÚ
 - zámer vyhlásiť verejné obstarávanie, v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov, na uskutočnenie stavebných prác spojených s výstavbou drevenej „Turistickej rozhľadne na Trstí“
 - ukončenie Zmluvy o nájme nebytových priestorov v objekte „Zdravotného strediska“ – súp. č. 5 na Malinovského ulici v Tisovci zo dňa 01.01.1998 s MUDr. Boženou BRZIAKOVOU, bytom Štefánikova 955, Tisovec, dohodou zmluvných strán k 29.02.2016.
Berie na vedomie
 - správu o činnosti Ekonomickej komisie pri Mestskom zastupiteľstve v Tisovci za rok 2015. **(z uznesení spracovala redakcia)**

Rozhľadňa múdrosti

Obnova tradície alebo aj výzva a symbol na rozhládanie sa po problematike Tisovca. Stačí nám to, čo je teraz v Tisovci, alebo máme ambície navrátiť Tisovcu prosperitu, všeobecnú spokojnosť, služby, ktoré sa nám z Tisovca v posledných rokoch vytratili? Rozhodovanie mestských poslancov nemá len občiansky a účelový rozmer. Je to aj politické rozhodovanie a prezentácia tej strany, za ktorú ho občania zvolili, mimo tých, čo kandidovali ako nezávislí. Povinnosť nachádzať zhadu aj s občianskymi názormi nie je ľahká vec, ale zdá sa, že prevažuje politika. SMER má prevahu, len treba naplniť skutkami volebné heslo: **Robíme pre ľudí** - malo by to platiť aj pre Tisovec. Januárové snemovanie poslancov Tisovca a Rim. Píly malo síce krátky program, ale prvýkrát sa obrazovo a zvukovo nahrávalo. Na úvod sa dal priestor občanom. Rezonovala ekonomika mesta Tisovec, kde prichádza formou miezd, dôchodkov a dotácií určitá suma peňazí. Z tejto sumy len zhruba polovica ostáva v Tisovci, ostatné peniaze použijú občania mimo Tisovca. Je to nákup služieb, aj športových a rekreačných, tiež tovaru. Možnosti, aby tieto peniaze ostali v Tisovci formou obratu, sa znižujú. Ešte že to zachraňujú stredné školy, najmä ev. gymnázium, kde študenti platia za ubytovanie, stravu. Je to ročný príjem pre Tisovec a jeho občanov cca nad stotisíc eur. Stálo by za uvažovanie dobudovanie súčasného školského komplexu a ubytovacie kapacity. Zvýšila by sa zamestnanosť a skvalitnili by sa

podmienky pre ďalší rozvoj stredného školstva. Za pričinenia občana p. Rukavicu sa rozvinula diskusia aj o športových službách. V nedávnych časoch bol Tisovec dominantný aj v zimných rekreačných športoch, teraz ich kupujeme mimo Tisovca. Vleklé vytváranie podmienok pre budovanie týchto služieb je chorobou

zastupiteľstiev už viac ako tri roky. Dominantou rokovania januárového zastupiteľstva bolo schválenie výberového konania na výstavbu rozhľadne na Trstí. Bude to síce stáť viac ako 50.000,- Eur, malo by to pomôcť rozvoju cestovného ruchu.

Rozhľad potrebujeme - a nielen

z rozhľadne. Súčasne sa tvoria s účasťou občanov Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Tisovca a Komunitný plán. Firma, ktorá skompletizuje tieto plány, si dá zaplatiť. Tejto iniciatíve predchádzali verejné hovory, kde boli jasne definované požiadavky občanov. Problém je, že tohoročný rozpočet a rozpočty na budúce roky sa zatiaľ nestotožňujú s týmito zámerni. Chýba tomu zatiaľ aj politické a hlavné finančné krytie. Kvalita života aj v Tisovci bude limitujúcou pre občanov a návštevníkov Tisovca, to si treba aj politicky uvedomiť. Týmto treba zaklopať na dvere strán a volebných programov. Práve zastupiteľstvo by malo byť rozhľadňou, kde by občan, volič našiel ten správny rozhľad. **Kultúra a šport** sú obrazom kvality života. Tradičný ples tisovských divadelníkov dáva pečať kultúrnej solídnosti Tisovca. Nezaostávajú ani poľovníci a tisovské ev. gymnázium zorganizovalo už dvadsiaty jubilejný ples. Táto tradícia povznáša ducha Tisovca. Prvýkrát Komisia kultúry a športu zorganizovala slávnostné vyhodnotenie najlepších športovcov Tisovca, vzory teda máme v Tisovci, viedli sa na tomto podujatí aj poslanci NR Slovenska, p. Laššáková, chválami a darom. Pán poslanec Bagačka nepovedal nič, hoci mal šancu aspoň sľúbiť pomoc športovcom v Tisovci. Tak sa musíme rozhládiť a pomôcť si sami. Len sa musíme všetci dobre rozhládiť pred voľbami.
Vladimír Pašiak

Spoza dverí ZŠ

Po nečakané dlhých vianočných prázdninách sa kolesá nášho vlaku opäť rozbehli naplno. 13. januára sa dve dievčence Nina Dolinajová (VII.A) a Nikola Vengrinová (IX.A) zúčastnili okresného kola olympiády z anglického jazyka. Statočne bojovali, no oproti žiakom z jazykových gymnázií nemali šancu na výhru. Tak-čí tak umiestnili sa v strednom rebríčku. Za odvahu im ďakujeme, ako i Mgr. Beate Gandžalovej a Mgr. Janke Jurčiakovej za prípravu na súťaž. Verím, že získané skúsenosti zúročia na budúci rok, pretože my sa nevzdávame! Olympiády, ale z matematiky (tiež okresné kolo), sa zúčastnili 9 žiaci, úspešní riešitelia školského kola. Tu sú

odvážlivci: z V.A Patrícia Danková; z V.B Dília Dovalová a Zara Trnavská; z IX.A Patrícia Daniela Babušáková, Jennifer Dovalová, Simona Kamenská, Nina Buchtová a Alexej Hampachel. Za prípravu ďakujeme Mgr. Dane Slabejovej. Posledný januárový týždeň sa zosypali síce i snehové vločky, ale nám sa zosypali športové súťaže. 25. januára sa uskutočnilo obvodné kolo v basketbale chlapcov v Hnúšti. Ako inak, chlapci zvíťazili a postupujú do okresného kola. Blahoželáme aj Mgr. Marianovi Petrokovi. Na ďalší deň už zas súťažili florbalisti, chlapci i dievčatá. Obidve družstvá, opäť s podporou Mgr. Mariana Petroka, si odniesli 3. miesta. Tlieskame! Nie je ani pre Vás, čitateľov Tisovského mesačníka, neznámou, že naše deti sa veľmi dobre umiestňujú vo všetkých športových súťažiach. (Čítate o tom mesiac, čo mesiac.) Preto bolo namieste, že sa im dostalo i ocenenia a to priamo na veľkej mestskej akcii Vyhodnotenie najlepších športovcov Tisovca za rok 2015 (1. ročník), ktorá sa uskutočnila vo štvrtok 28. januára v Dome kultúry v Tisovci. Nuž a kto si odniesol ocenenia? Tu to máme: Za 1. miesto v okresnom kole v cezpoľnom behu: Simona Spodniaková, Nina Hrončeková a Viktória Brndiarová. Kolektív dievčat, ktoré

úspešne reprezentovali školu i mesto vo vybijanej a získali 1. miesto v obvodnom, okresnom i regionálnom kole: Laura Boháčiková, Martina Zelenáková, Tereza Svinčiaková, Lenka Királyová, Danka Majorošová, Tereza Vrábľová, Nela Michalková, Simona Spodniaková, Viktória Brndiarová, Nikola Štulajterová, Jarka Bálintová a Sára Sujová. Ocenenie získavali aj chlapci, ktorí sa zúčastnili Majstrovstiev Slovenskej republiky v gymnastickom štvorboji a získali 1. miesto na krajskom kole v Banskej Bystrici: Lukáš Novota, Adrian Chovanec, Martin Kubinec, Matej Vaso a Ľubomír Husanica.

Osobne verím, že táto akcia bude mať ozaď dlhú tradíciu a aj týmto spôsobom bude motivovať naše deti, aby športovali, behali, skákali, cvičili, odierali si kolienka, lakty a čo príde..., len aby nesedeli celé hodiny za „nešťastnými počítačmi“, ktoré ich pripravujú o zrak, chrbticu a dodajú im pekné „mľandrávce“ telíčko.

Ďakujeme mestu i Komisii kultúry a športu, že toto výnimočné popoludnie zorganizovali. Bolo to na dobrú vec! Bolo to na pýchu učiteľov, trénerov i rodičov!
Za celý kolektív Mgr. Marta Svobodová

NÁVRH HARMONOGRAMU zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Tisovci na rok 2016

Dátum	Čas konania	Miesto konania	Poznámky
27. január 2016	15,00 h	Zasadačka MsÚ	streda
24. február 2016	15,00 h	Zasadačka MsÚ	streda
23. marec 2016	15,00 h	Zasadačka MsÚ	streda
27. apríl 2016	15,00 h	Zasadačka MsÚ	streda
25. máj 2016	15,00 h	Kultúrny dom Rimavská Pila	streda
29. jún 2016	15,00 h	Zasadačka MsÚ	streda
01. júl 2016	Upresnený pozvánkou	Obradná sieň – slávnostné zastupiteľstvo	piatok
31. augusta 2016	15,00 h	Zasadačka MsÚ	streda
28. september 2016	15,00 h	Zasadačka MsÚ	streda
26. október 2016	15,00 h	Zasadačka MsÚ	streda
23. november 2016	15,00 h	Zasadačka MsÚ	streda
14. december 2016	15,00 h	Zasadačka MsÚ	streda

Poznámka: Zasadnutia mestského zastupiteľstva v roku 2016 sa budú konať spravidla:

- 1x mesačne,
- poslednú stredu v mesiaci s výnimkou mesiacov marec a december,
- o 15,00 h,
- v zasadačke mestského úradu s výnimkou mesiaca máj, kedy zasadnutie sa bude konať v priestoroch kultúrneho domu na Rimavskej Pile.

Návrh programu a uznesenia pripraví primátor mesta, viceprimátor mesta a prednosta mestského úradu a bude s príslušným spisovým materiálom odoslaný poslancom mestského zastupiteľstva a hlavnému kontrolórovi mesta.

V Tisovci dňa 11. 01. 2016

Spracoval: Bc. Tibor Tokár prednosta MsÚ

Príbehy z vojny: sabotáže

V polovici októbra 1944 začal útok nemeckých vojsk na oslobodené územia Slovenska. Dňa 19. októbra 1944 vyrazili nemecké jednotky z Rimavskej Soboty smerom na Tisovec. Súčasne vyrazili aj z Jelšavy a po prelomení obrany Revúcej na druhý deň obsadili

obec Muráň. Ešte v tú noc dorazili do Muráňa ďalšie posily zo smeru od Červenej Skaly, kam prenikli z Dobšinej. Ráno 21. októbra po siedmej hodine sa nemecké vojská pohli z Muráňa smerom na Tisovec. Vojaci, ktorí sa pripravili na boj proti

postupu nemeckej armády v lokalite Dielik, vydržali bojovať len niekoľko hodín. Nedostatočná výzbroj a absencia ťažkých zbraní neumožňovala zastaviť postup nemeckých vojsk. Počas niekoľko hodinového boja tu padol Vinco Prandl, Ján Zúr, Ján Kontra, Šimon Škvarka a možno aj ďalší, o ktorých ani nevieme. Od Rimavskej Soboty postupovali nemecké vojská dolinou až po Rimavskú Baňu, kde narazili na vybudovanú obranu. Po jej prelomení postupovali ďalej v smere Hnúšťa - Tisovec.

Dňa 21. októbra 1944 v popoludňajších hodinách bol Tisovec obsadený. Obrancovia Tisovca sa museli stiahnuť a rýchlo vytvorili novú obrannú líniu na Bánove - Zbojskách. Po bombardovaní a prelomení aj tejto obrany sa stiahli do hôr a pokračovali v boji partizánskym spôsobom. Zamerali sa na prekvapivé útoky a sabotáže, ktoré výrazne spomaľovali postup nemeckých vojsk. Prepady a sabotáže boli na dennom poriadku a o mnohých akciách partizánov ani nevieme. Boj a sabotáže pokračovali aj v obsadenom Tisovci.

Dňa 2. novembra 1944 zničili partizáni na začiatku Daxnerovej ulici v Tisovci dve nemecké vojenské autá. Na tej istej ulici po dopade pechotnej míny zahynul nemecký vojak a druhý bol zranený. Po prekvapení strážnej služby obsadili dňa 15. novembra 1944 objekty vysokej pece a poškodili v hutníckom závode strojárňu, čím zdržali v nej výrobu. Podobne postupovali už o dva dni, keď spolu s tisoivskými železničiarimi poškodili

depo železničnej stanice, znefunkčnili dve lokomotívy, poškodili točnicu a zapálili vagóny naložené výrobkami zo zliatiny. Častým terčom bola aj lanovka zásobujúca závod, ktorej laná a stožiare išli horským terénom. Sabotéri sa zameriavali aj na železničné trate a mosty.

Dňa 30. novembra 1944 partizáni z brigády M.I. Šukajeva zničili železničný most na trati Tisovec - Brezno, pričom oprava trvala vyše mesiaca. Na úseku Tisovec - Rimavská Sobotka zničili dňa 18. decembra 1944 telefónne a

telegrafické spojenie v dĺžke troch kilometrov. Po zamíňovaní cesty pri Rimavskej Pile bol zničený pásový transportér prepravujúci nemeckých vojakov. Po následnom boji zahynulo 18 nemeckých vojakov, z toho dvaja boli dôstojníci. Partizáni 10. decembra 1944 zistili presun transportu z Polhory do Tisovca. Po jeho prepade sa zmocnili vojenského materiálu a zajali niekoľko nemeckých vojakov. Na spomalenie postupu partizáni zničili železničné mosty pred a za stanicou Bánovo. Na cestu zhodili lokomotívu aj s vagónmi, aby zabránili postupu nemeckých vojsk po štátnej ceste.

Dňa 12. decembra 1944 partizáni z oddielu N. A. Ostrovského zničili tri nákladné a jedno osobné auto z autokolóny medzi Tisovcom a Muráňom. Padlo pritom 20 nemeckých vojakov a viac ich bolo zranených. Tí istí partizáni dňa 16. decembra 1944 prepadli medzi Tisovcom a Muráňom maďarskú kolónu. V boji zničili dve nákladné autá, štyroch maďarských vojakov zabili a dvoch zajali. V horách severne od Tisovca počas prieskumu chytili partizáni trojčlennú nemeckú hliadku. Podobne chytili hliadku aj v lokalite Teplica, kde pri prestrelke jedného Nemca zabili

a druhého zajali.

Dňa 28. decembra 1944 partizáni pod vedením Andreja Futjanova a Julika Korša zo Sadilenkovho partizánskeho zväzku zamíňovali cestu za mestom v lokalite Tesná skala. Na mínu nabehlo auto veliteľa nemeckej posádky v Tisovci, ktoré smerovalo do Brezna. V aute sedel okrem šófera veliteľ mesta SS-obersturmführer Otto Mayer, jeho zástupca Sprott a pobočník Altmos. Celá posádka po následnej prestrelke zahynula, pričom sa partizáni zmocnili cenných dokumentov. Koncom decembra partizáni pod vedením Nikolaja S. Radula zneškodnili na ceste Tisovec - Brezno nemecké auto s armádnou vysielacou. Podobne skupina partizánov Orlova zničila pri Tisovci niekoľko nákladných aut. Sabotáže a prepady neostali bez odozvy. Nemci robili neustále kontroly a špeciálne jednotky hliadkovali po horách a samotách. Raneného partizána, ktorý nemohol ujsť a skrýval sa na samote v Rovni, zastrelili na záhrade za bývalou reštauráciou Srdiečko. Za spoluprácu s partizánmi bola pod Hradovou popravená ukrajinská učiteľka so svojim otcom. Takmer na tom istom mieste boli popravení všetci chlapi z cigánskej osady Papiereň. Ženy a deti boli popravené v Kremničke. Mnohí občania Tisovca boli deportovaní a už sa nikdy nevrátili. Ale ani represálie na obyvateľoch nemohli zabrániť porážke nemeckých vojsk. Posledný

deň pred oslobodením Tisovca zamíňovali a vyhodili do vzduchu železničný most na Muránskej ulici. Pri ústupe dolinou smerom na Brezno zničili aj železničný viadukt pod Dielom. To už do Tisovca prenikali rumunské

a sovietske jednotky a 28. januára 1945 bolo mesto oslobodené.

Ing. Dušan Hutka
Foto:

Zničená vojenská technika na Bánove
Lokomotíva zhodená na cestu za Bánovom

NAJPREDÁVANEJŠIE KNIŽNÉ TITULY V KNÍHKUPECTVE INFO V TISOVCI ZA MesiACE DECEMBER 2015 A JANUÁR 2016

- 1, Mikuláš Černák: Prečo som prelomil mlčanie
- 2, Táňa Keleová - Vasilková: Vôňa života
- 3, Homá Dolná - Sprievodca najvyvinikajúcejšou dedinou na svete
- 4, Dominik Dán: Krv nie je voda

- 5, Jana Pronská: Čierna vdova
- 6, Ignác Milan Krajniak: Banda zlodejov
- 7, Jozef Banáš: Dementi
- 8, Kde bolo, tam bolo /rozprávky/
- 9, Gogo chlapec z internetu
- 10, Danielle Steel: Pegas

Všetky tituly, spolu s ďalšími novinkami nájdete aj v našom kníhkupectve

Slovenská speleologická spoločnosť, Speleoklub T i s o v e c. Správa o činnosti za rok 2015

Členská základňa: 20 členov

Vedenie Speleoklubu: Ivan Kubíni, predseda, Ing. Dušan Hutka, zástupca, Dušan Čipka, člen

Speleoklub Tisovec vykonával v roku 2015 svoju činnosť vo vymedzenom území Tisovského krasu a časti Muránskej planiny, na základe povolení Výnimky Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici a v zmysle Plánu práce na toto obdobie.

Prískumná činnosť: Pokračovalo sa v sondovacích prácach v jaskyni Natálka, tak isto v Jaskyni č. 31 sme pokračovali v kopaní a vynášaní sedimentov s postupom 4m. Na jar 2015 bola objavená (D. Hutka, J. Pavlík) južne od jaskyne Kostoľík neznáma jaskyňa, ktorá dostala meno Jamá. Dĺžka chodieb dosiahla 25m. Výzdobu tvoria sintrové náteky. Jej priepastovitá otvorená časť v minulosti slúžila ako útočisko pred nečasom pastierom. Svedčí o tom nálezy hlinenej trojnožky používanej nad otvoreným ohňom. V lokalite Hlboký jarok sa podarilo po sondovacích prácach preniknúť do nových priestorov v celkovej dĺžke 36m. Výzdobu tvoria sintrové náteky a menšie kvaple ako aj výnimočné koreňové zväzky prerastajúce cez strop. Jaskyňa bola objavená v spolupráci s Moravskými jaskyniarimi a dostala názov Moravská jaskyňa. V lete bola objavená 6m dlhá jaskyňa Katarínka v doline Furmanca (K. Hutková) a vertikálna jaskyňa v závrte za Hlbokým jarokom v dĺžke 10m. (D. Hutka, J. Pavlík, L. Vlček). Pokračovalo sa v prieskume Jazernej jaskyne vo veľkom a malom jazere, o čom bol vyhotovený filmový dokument. Na filmový záznam sa podarilo potápačovi P. Kubičkovi zachytiť unikátny a záhadný jav tzv. „Podvodnú sopku“. Člen SK Tisovec (L. Vlček) organizoval úspešnú medzinárodnú expedíciu na Stolovú horu Akopan vo Venezuele a zúčastnil sa

medzinárodnej jaskyniarkej expedície do pohoria Sureanu v Rumunsku. Pracoval v krase Muránskej planiny a krasových oblastiach v zahraničí

Dokumentačná činnosť: Priebežne sa robí mapová a fotografická dokumentácia nových objavov a ich lokalizácia.

Ochrana krasu: V Netopierej jaskyni bol vo vstupnej časti osadený kovový uzáver a nástupná plošina. K Čertovej jaskyni bol urobený prístupový chodník a úprava terénu pred jaskyňou, kde bol osadený náučný panel. Pôvodný uzáver bol nahradený novým podľa požiadaviek ŠOP SSS.

Osvetová a propagačná činnosť: V Spravodaji SSS sme uvrejnili 6 príspevkov a v Tisovskom mesačníku 3 príspevky. V televíziách JOJ a Mrkíza boli odvysielané 4 relácie s jaskyniarskou tematikou a jedna relácia v rádiu Regina. V rámci IV. Ročníka Zrazu potápačov bola inštalovaná výstava venovaná 45. Výročiu vzniku speleopotápačskej skupiny Aquapel Košice a pamiatke potápača Petra Ošusta, ktorý tragicky zahynul v roku 1975. Vystavená bola aj časť fotografií z medzinárodnej súťaže Speleofotografia 2014. Naš člen L. Vlček sa aktívne zúčastnil Medzinárodnej karsologickej školy v Postojnej a Medzinárodnej speleologickej únie – UIS v Slovinsku. Publikoval v Krasoch Slovenska, odborných jaskyniarových časopisoch a prednášal doma a v zahraničí. Spolupracoval s RTVS pri reláciách s jaskyniarovou tematikou.

Údržba Výskumnej terénnej stanice Suché doly: Uskutočnených bolo 13 akcií počas ktorých bol odstránený zbytok pôvodnej stavby a zabetónovaná podlaha.

Ostatné: Uskutočnil sa IV. ročník Zrazu speleopotápačov spojený s exkurziami do jaskýň, výstavou, premietaním filmov a odbornými

prednáškami pre školy a verejnosť. Večer bol zakončený zábavou so skupinou Klasik. Speleomitingu vo Svite sa zúčastnili 4 členovia, Jaskyniarkeho týždňa sa zúčastnil 1 člen. Medzinárodnej vedeckej konferencie v Poľsku sa zúčastnili 3 členovia. Naši členovia sa zúčastnili brigády pri čistení toku rieky Rimavy a úprave chodníka a stavbe mostika ku Židovskému cintorínu. Počas výstavby cesty Bánovo – Zbojská sme priebežne kontrolovali výskyt krasových javov (D. Hutka, K. Hutková). Pod vedením K. Hutkovej aktívne pracoval Jaskyniarový krúžok pri SOŠ Tisovec. Zúčastnili sa prác v Jaskyni č. 31 a úprave chodníka k Čertovej jaskyni. Organizačne pomohli pri realizácii IV. ročníka Zrazu potápačov.

Prehľad činnosti:

Počet akcií 76

Počet zúčastnených 25

Dĺžka novoobjavených priestorov 77 m

Počet odpracovaných hodín 570 h

Potápanie 2 akcie

Jaskyniarový krúžok 5 akcií

Sponzori:

Za zabezpečenie akcií Speleoklubu, propagáciu, materiálnu pomoc a všestrannú podporu ďakujeme všetkým, ktorí podporili našu činnosť, ale najmä ďakujeme:

Ing. Milanovi Poprockému, Ing. Jaroslavovi Heckovi, MUDr. Jánovi Dianiškovi, Petrovi Vetrákovovi, Ing. Petrovi Mináčkovi, Mgr. Lukášovi Vlčekovi, Ing. Ivanovi Rusnákovovi, Mgr. Grigorijovi Šaminovi. V Tisovci, 22. 1. 2016

Ivan Kubíni, predseda Speleoklubu

Tisovské jaskyne na konferencii v Poľsku.

„Existujú slová obsahujúce takú dávku magickej moci, že samo ich vyslovenie pôsobí na predstavivosť evokujúco tajomstvo či neistotu. Medzi také nesporne patrí i slovo jaskyňa.“ Tajomnými slovami legendy tatranského jaskyniarstva Przemysla Burcharda otvoril Lukasz Lewkowicz neobyčajnú medzinárodnú vedeckú konferenciu. Jej názov „Hľadači pokladov, bádatelia, jaskyniari. Z dejín objavovania tatranských jaskýň.“ hovorí jasnou rečou. Podujatie, ktoré sa odohralo začiatkom decembra 2015 v radnici na hlavnom námestí poľského Nového Targu vzniklo z iniciatívy troch priateľov, ktorí by jaskyne nevymenili za nič na svete: Lukasz Lewkowicz, Robert Kowalski a Lukáš Vlček (člen Speleoklubu Tisovec a zoskupenia Slovak Exploring Team) si splnili sen. Na konferenciu pozvali všetkých tých, ktorí v jaskyniach slovenských a poľských Tatier nechali svoju príslovečnú kvapku v mori – kus svojho srdca, námahy a času. Ich myšlienky prešli v priebehu roka k slovám a slová zas k činom. Záštitu nad konferenciou sa chopil Poľský historický spolok (Polskie Towarzystwo

Historyczne, Oddział Nowy Targ) v spolupráci s Úradom mesta Nový Targ, Tatranským múzeom v Zakopanem a Slovenským inštitútom vo Varšave; patronát nad podujatím si vzali Jacek Krupa, marszałek województwa małopolskiego a Ivan Škorupa, generálny konzul Slovenskej republiky v Krakove. Vďaka svojej historicky i obsahovo neobyčajne širokej téme mala konferencia multidisciplinárny a silne interdisciplinárny charakter, a tak v sebe spájala nielen minulosť objavovania jaskýň s dnešnými časmi, ale aj široké spektrum prírodovedných a humanitárnych odborov – od objavovania jaskýň cez mapovanie, dokumentáciu, záchranárstvo, biospeleológiu, archeológiu, až po históriu a politológiu. Tatry sa pritom vnímali v širšom zmysle slova ako celok Vysokých, Západných aj Belianskych Tatier spolu s Nízkymi Tatrami a priľahlými oblasťami, presne tak, ako vo viacerých poľských turistických sprievodcoch po jaskyniach tohto regiónu. Práve preto tu mali možnosť prezentovať svoje výsledky aj jaskyniari z Tisovca. Lukáš Vlček sa postaral o uvádzanie sekcie venovanej jaskyniam Slovenska a

prednášal o histórii, súčasnosti i možnej budúcnosti prístupných jaskýň tohto regiónu. Dušan Hutka spolu s Katarínou Hutkovou zas účastníkom konferencie predstavili jaskyne Muránskej planiny zatopené vodou a svoju prezentáciu zakončili pozvánkou na nasledujúci ročník stretnutia speleopotápačov v Tisovci. Prednášky mali veľký úspech, tak ako i sama konferencia, na ktorej sa zúčastnilo niekoľko desiatok odborníkov z univerzít a odborných organizácií zo Slovenska a Poľska. O konferencii nájdeme pekné články na webstránke poľskej ambasády v Bratislave a viacerých stránkach regiónu Podhalie, ako aj v regionálnych denníkoch a viacerých odborných časopisoch. Z príspevkov prezentovaných na podujatí sa tvorí samostatný konferenčný zborník. Veríme, že práve tento decembrový víkend sa pre účastníkov konferencie stal základom úspešnej medzinárodnej spolupráce v spoločnej speleologickej budúcnosti.

001 – L. Vlček prezentuje jaskyne Slovenska

002 – Prednáška D. Hutku o sífnoch Muránskej planiny

003 – Slovenskí účastníci konferencie

Kto sme a čo chceme

Sme Občianske združenie Pomocnica. Sídlim v prenajatých priestoroch Základnej školy Dr. Vladimíra Clementisa Tisovec, blok D – prízemie. Vznikli sme registráciou na Ministerstve vnútra SR koncom roku 2014. Aj pred registráciou, aj po registrácii, sme pracovali na rekonštrukcii priestorov spomínaného bloku D, ktorý bol v dezolátnom stave. Do budovy tieklo a bolo len otázkou času, kedy to už nebude opraviteľné.

Kto vlastne sme? Musím spomenúť, že slobodné evanjelické zbory (FEG) v nemeckom Hesene mali na Slovensku dlhodobšie kontakty. Hlavne na južnom Slovensku v okolí Jelky, kam prúdila aj humanitárna pomoc. Pomoc na Slovensku usmerňoval misionár, ktorý pôsobil v Rimavskej Soboti. Pán Thomas Herwing sa zoberá hlavne pomocou pre sociálne slabších spoluobčanov. S jeho pomocou sme spomínanú pomoc nasmerovali do Tisovca a okolia.

Treba zdôrazniť, že celá pomoc je organizovaná kresťanmi z Nemecka a je založená na kresťanských zásadách plynúcich z Biblie.

Oficiálne otvorenie priestorov Pomocnice sa konalo v dňoch 4. a 5. septembra 2015 v priestoroch Pomocnice.

Pozvali sme hostí z Tisovca a jeho okolia, ktorí pôsobia vo verejnej, alebo cirkevnej oblasti spoločenského života. Nasledujúci deň, 5. september, bol deň otvorených dverí. Mohol prísť každý občan Tisovca a Rimavskej Pily.

Naším pridaním, už pri otvorení priestorov Pomocnice bolo, aby to nezostalo len pri otvorení a pomaly, ako mnohé iné aktivity, zapadalo prachom času až do úplného zatvorenia.

Snažíme sa žiť, vyvíjať aktivity a tieto rozvíjať.

Od otvorenia priestorov Pomocnice je táto so všetkým čím disponuje, (oblečenie, niektoré bytové doplnky a hlavne zdravotné pomôcky) otvorená každú stredu poobede a je k dispozícii všetkým občanom Tisovca a Rimavskej Pily. Oblečenie a ostatné veci sa predávajú za symbolickú cenu. Zdravotné pomôcky zapožičiavame na dobu neurčitú.

Vrátim sa ku samotnému chodu (prevádzkovaní) Pomocnice. Spomínal som, že nás bolo niekoľko nadšencov pri zakladaní Pomocnice. Medzičasom sme sa rozrástli o niekoľko ďalších nadšencov. Spoločne máme jedno, že túto prácu robíme dobrovoľne a zadarmo. Neodradilo nás, ani keď nám niekto vynadal, alebo kopal do dverí. Bolo a je nám to oplácané slovami vďaky niektorých občanov a rodín, ktorých členovia zostali na posteli a my sme mohli zapožičať polohovateľnú posteľ, invalidný vozík, antidekubitný matrac alebo prenosný záchod. Práve pre takéto chvíle pomoci sa oplatí vydržať aj tie kopance a nadávky.

Niekoľko slov k misijnej práci. V Muráni žije a pôsobí asi tri roky ďalší misionár z nemeckého Hueckeswagenu, pán Meiko Fischer, venuje sa hlavne deťom. A tak sa stretáva s deťmi u nás v Pomocnici každé dva týždne (chodia hlavne rómske deti). Sprístupňuje im základy kresťanskej viery.

Priblíženie našej práce a aktivít je veľmi stručné. Pozývam preto všetkých záujemcov. Príďte sa pozrieť. Sme otvorení pre všetkých aj pre všetky názory, aj tie kritické.

Ing Ivan Kriška predseda OZ Pomocnica.

Kalendár výročí osobností Tisovca a Rimavskej Pily za mesiac FEBRUÁR

Jonatan Dobroslav Čipka

155. výročie úmrtia spisovateľa, folkloristu, učiteľa, kňaza, redaktora

Narodil sa 14.6.1819 v Tisovci. Základnú školu vychodil v rodisku. Studoval na Lyceu v Kežmarku a v Bratislave. Univerzitné štúdiá absolvoval v Jene v rokoch 1842-1843. Po štúdiách bol vychovávateľom u baróna Révaya v Mošovciach. V rokoch 1845-1847 bol učiteľom a evanjelickým kaplánom v Ratkovej. Od roku 1847 pôsobil ako farár v Drienčanoch, kde 14.2.1861 zomrel. Literárne sa začal prejavovať už počas štúdií v Kežmarku, kde pracoval v študentskom literárnom spolku. Písal a publikoval básne i preklady z nemčiny vo Fejéropatkyho kalendári a v jeho rubrike Slovenský pozorník. Spolu s A.H.Škultétyom a Š.M.Daxnerom zapísal množstvo zozbieraných slovenských ľudových rozprávok do takzvaného *Codexu tisovského*, ktorý dlho patril medzi základné pramene pri vydávaní ľudových rozprávok. Ním zozbierané rozprávky vychádzali tiež vo Francisciho Slovenských povestiach, či Dobšinského Prostonárodných slovenských povestiach. Spolu s A.H.Škultétyom vydával zábavník *Zornička, zábavník pre detky*, priekopnícke to dielo v našej literatúre pre mládež. Tu publikoval množstvo vlastných próz i poézie určenej práve deťom. Inšpiroval sa predovšetkým rozprávkou, využil tiež skúsenosti kňaza a učiteľa na nevyhnutné mravoučné zakončenie svojich prác.

Adalbert Venich

130. výročie úmrtia notára, národnokultúrneho pracovníka, literáta

Narodil sa okolo roku 1830. V 50. rokoch 19. storočia pôsobil ako úradník v Bátke, od roku 1859 ako notár v Tisovci a od roku 1872 v Nadlaku. Počas pôsobenia v Bátke sa priatelil a literárne spolupracoval s Ľudovítom Kubánim, vydával rukopisný časopis *Besedník*, ktorý je doteraz neznámy a v ktorom uverejnil viac svojich básní, humoresku *Dar a krádež* i preklad maďarskej novely

o Bašovcoch na Muránskom hrade. V Tisovci bol organizátorom ochotníckeho divadla, zakladateľom Matice slovenskej i zakladajúcim členom Prvého slovenského gymnázia v Revúcej. Patril k rozširovateľom slovenských časopisov, kalendárov a almanachov. Zomrel 18.2.1886 v Nadlaku (Rumunsko).

Ján Štefánik

115. výročie narodenia učiteľa, bibliografa, literárneho kritika, historika, prekladateľa, publicistu, účastníka SNP

Narodil sa 23.2.1901 v Brezovej pod Bradlom, okr. Senica. V rokoch 1906-1909 navštevoval ľudovú školu v rodisku a v roku 1910 v Hurbanove. Meštiansku školu navštevoval v rokoch 1911-1915 v Šamoríne a v Modre. V rokoch 1915-1918 študoval na učiteľskom ústave v Soprone a v roku 1919 maturoval v Modre. Bol učiteľom v Brezovej pod Bradlom, vo Vrútkach, v Nových Zámkoch, v Martine a v rokoch 1930-1935 bol riaditeľom meštianskej školy v Tisovci. Neskôr bol školským inšpektorom v Bytči a v Spišskej Novej Vsi. Od roku 1940 pracoval v Matici slovenskej v Martine. V roku 1944 sa stal zakladateľom a veliteľom Zboru osvetových dôstojníkov československej armády na Slovensku, pracoval v Slobodnom slovenskom vysielaní. Po ústupe Slovenského národného povstania do hôr žil ilegálne v Tisovci. Tu krátky čas redigoval miestny časopis *Tisovské zvesti*. V rokoch 1945-1954 bol tajomníkom Matice slovenskej pre výstavbu a organizáciu členskej základne, v rokoch 1954-1962 bol vedúcim Bibliografického odboru Matice slovenskej a od roku 1962 bol na dôchodku a žil v Martine. Zomrel 18.8.1987 v Turčianskych Tepliciach, okr. Martin. Pochovaný je v Bratislave. V medzivojnovom období patril k znalcom literárnej tvorby pre deti a mládež, v článkoch, recenziách a štúdiách uverejňovaných v rôznych časopisoch, komentoval všetky významnejšie diela pôvodnej produkcie. Sám sa knižne prezentoval v roku 1932 *Súpisom slovenskej literatúry pre mládež*, ktorý

dokončil v Tisovci a v ktorom podal zoznam pôvodnej literatúry za roky 1918-1932 spolu s anotáciami. Neskôr zostavil niekoľko praktických katalógov pre knižnice, obsahujúce literatúru pre deti a mládež po roku 1945. V roku 1975 vydal *Bibliografiu slovenských ľudových rozprávok*, v ktorej ako prvý na Slovensku zosumarizoval slovenskú rozprávkovú tvorbu – v origináli aj v prekladoch – od roku 1845 až po rok 1974. Prekladal z ruštiny, nemčiny, češtiny a maďarčiny. Ako stúpenec reformovaného školstva a pedagogického hnutia uverejňoval články v časopisoch *Naša škola*, *Národná škola slovenská*, *Uhor*, *Pedagogický zborník*, *Zlatý máj*, *Naš národ* a v iných.

Ľudovít Clementis

155. výročie narodenia a 70. výročie úmrtia učiteľ, národný buditeľ

Narodil sa 25.2.1861 v Skalici. Základnú školu a 4 triedy gymnázia vychodil v Skalici. V rokoch 1876-1879 študoval na učiteľskom ústave v Soprone. Po štúdiách bol učiteľom ľudovej školy v Starej Turej a od roku 1886 pôsobil na evanjelickej škole v Tisovci. Tu sa v roku 1904 podieľal na založení tzv. „Detskej knižnice“ spolu s J. Bradňanom a J. Uramom. V roku 1919 sa stal školským inšpektorom. V roku 1928 odišiel do dôchodku. Zomrel 28.2.1946 v Tisovci. V období maďarizácie sa zaslúžil o udržanie národného povedomia v Tisovci a okolí, za čo bol úradmi prenasledovaný. V časopisoch *Dom a škola*, *Dennica*, *Národné noviny* a iných uverejňoval články, v ktorých informoval o školských pomeroch v Uhorsku, Čechách i v zahraničí a kriticky komentoval maďarizačné úsilie. V pedagogických príspevkoch venoval pozornosť učiteľskému vzdelaniu, vyučovaniu materinského jazyka, počtom, telesnej výchove, ručným prácam a školskej politike. Prispel k rozvoju metodiky vyučovania prírodovedy a matematiky. Prekladal tiež pedagogické články zo zahraničnej tlače.

Pomoc! Zachráňte ma! ALE TEN ČAS BEŽÍ

Keďže sa nám často stáva, hlavne u mladších ročníkov, patrične posmelených alkoholom, že čakajú pri zranenom kamarátovi so stopkami v rukách a prvá informácia je podráždené konštatovanie: „To vám ale trvalo - 10 minút a ste tu za rohom.“ Keďže vtedy nie je priestor na reakciu, zbytočne by zdržiavala ošetrovanie pacienta, skúsím to vysvetliť teraz. Väčšina laickej verejnosti je informovaná o tom, že povinnosť výjazdu ambulancie záchranej služby je do 1 minúty od zahlásenia výjazdu. A hneď tu máme 2 omyly. Od roku 2015 - výjazd ambulancie ZZS sa má uskutočniť do **2 MINÚT od UDANIA ČASU** z Krajského operačného strediska (KOS). Čo to znamená? Keď sa dovoláme na tiesňovú linku 155 a povieme operátorovi, aký máme problém, operátor údaje zaznamená do počítača a prepošle ich ďalšiemu operátorovi, prípadne on sám (ak je na to určený), sa spojí s najbližšou posádkou ZZS - trvanie cca 1-2 min. Informuje ju o adrese, ťažkostiach a **NAKONIEC UDA posádku ZZS ČAS.** Trvá to ďalších cca 1 až 2 min. Ďalšie 2 min má posádka na obliečenie, obutie, príchod do ambulancie, odoslanie kódu typických činností cez vysielaciu a samotný výjazd. Nie vždy je posádka na stanici, takže operátor sa rozhoduje, či pošle vzdialenejšiu posádku, alebo počká na príchod miestnej. Výjazd konkrétne z našej stanice je dosť komplikovaný a unáhlené vyštartovanie by sa nemuselo skončiť šťastne. Aj keď máme zvukové a svetelné výstražné zariadenia, neoprávňuje nás to používať ich nezmyselne a ohrozovať tak bezpečnosť cestnej premávky. Takže príjazd na adresu trvá v Tisovci cca 3 až desať minút od štartu. A keďže s holými rukami sa veľmi zle pomáha a odistenie a vybratie prístrojov a vaku

z priestorov ambulancie, ako aj samotný príchod k pacientovi, tiež ukrajuje z času určité sekundy až minúty, máme tu čas minimálne 7-8 minút a to sa môže postihnúť nachádzať na námestí. Takže tu máme vysvetlenie, prečo nám „to tak trvá“. Verte, či neverte, ambulancia ZZS je monitorovaná 3 kontrolnými systémami: kamerou, kódmí vysielaciu, GPS. Ale predovšetkým je to naše svedomie, ktoré si nikto z nás nezaťazí vedomím, že oneskorený výjazd môže spôsobiť zhoršenie zdravotného stavu alebo smrť človeka.

Ach, tie úrazy.

Na začiatku si musíme uvedomiť, že nie každý úraz potrebuje zásah ZZS. Mnohokrát krv vystraší natoľko, že opis udalosti pripomína horor. Áno, vždy je lepšie situáciu preceňovať, ako podceňovať, ale každý zbytočný výjazd ukrajuje aj z našich peňazí v poisťovní nemalú čiastku a tak sa ambulancia ZZS stáva najdrahším taxikom na Slovensku. Nečudujme sa, prečo potom čakáme na vyšetrenia a operácie tak neúnosne dlho. Kedy teda zavolať? Pri úraze je dôležité zistiť mechanizmus úrazu. Čiže, ako sa to stalo: nebezpečné sú pády z výšky, silné nárazy, obeť násilia, popáleniny spojené s nadýchaním sa horúcich spodín horenia, hlboké rezné rany, zlomeniny veľkých kostí a samozrejme obeť atonehody a privralení. A čo sa týka príznakov? Spomeniem len tie najdôležitejšie. Zásah ZZS si pri úraze vyžaduje pacient, ktorý má poruchu vedomia, pocit na zvracanie, ak si postihnutý na úraz nepamätá, modriny za uchem, výtok z uší, okuliarovité modriny okolo očí, deformácie a skrútenie končatín spojené s bolesťou, bolesti chrbtice a samozrejme silné krvácanie. Ak z rany evidentne trčí nejaký predmet, nevyberajme ho, jeho odstránenie by mohlo spôsobiť nezastaviteľné

krvácanie. Takže, ak sa rozhodneme zavolať tiesňovú linku, zistíme najskôr, či je postihnutý pri vedomí, či jeho zranenie je naozaj vážne, alebo len tak vyzerá, či človek pomoc potrebuje, alebo ju rezolútne odmieta a či naozaj je nutné, aby ho na ošetrovanie odviezla naša ambulancia, ktorú si platíme z našich daní, alebo stačí ak ho na ošetrovanie odvezie príbuzní. Pri ľahších úrazoch, ktoré potrebujú niekoľko stehov alebo fixáciu, je potrebné zabezpečiť pre zraneného po chirurgickom ošetrovaní odvoz domov a vtedy nie je indikácia na zvozovú sanitku dopravnej zdravotnej služby, takže zranený človek sa sice na ošetrovanie dostal komfortne, ale návrat už taký komfortný nie je. Tým nechcem povedať, aby sa ľudia začali báť zavolať záchranku, ale je paradoxné, že nepektnú zlomeninu príbuzní natlačia do osobného auta a pre narazený prst KOS vysielá ZZS, pretože príbuzní klamú, že sa nemajú ako dostať na ošetrovanie, prípadne úraz opíšu ako prioritu č. 1. A ešte jeden postreh. V poslednej dobe sa nám stáva, že ľudia si zamieňajú poskytnutie prvej pomoci s vytočením čísla 155. Sbíť sa pomôcť opitému občanovi zo zeme je síce ľudské, ale skúsme si predstaviť, že k nášmu chorému príbuznému na oddelení nemocnice položia opitého občana, ktorý ho bude celú noc obťažovať krikom a v lepšom prípade chrápaním a zápachom. Určite je mnoho špecifických situácií, ktoré som nespomenula a pozornosť ZZS si zaslúžia, dôležité je, aby naše volanie na tiesňovú linku bolo pravdivé, aby sme situáciu opísali tak ako sa stala, nepreceňovať ju, ale ani v žiadnom prípade nepodceňovať. Každý náš čin má svoje následky a ja verím, že každý raz pochopí, čo znamená vážiť si pomoc a nezneužívať ju. *Bc. Mária Husanicová*

Nenechajte ich štátu! Darovanie 2% je jednoduché

Milí priatelia! Občianske združenie Klub slovenských turistov TURISTICKÝ ODDIEL KOS Rimavská dolina so sídlom v Tisovci <http://tokosrimdolina.webnode.sk/> sa už po 15. krát zaradilo do zoznamu prijímateľov 2% z Vašich daní. Oddiel vznikol v roku 1984 a vo svojej početnej členskej základni združuje deti, mládež, dospelých i seniorov. Poskytuje možnosti upevňovať a utužovať ich zdravie a kondíciu. Zároveň popritom aj spoznávať našu históriu, kultúru a krásy prírody nielen v okolí, ale aj v iných regiónoch a krajoch Slovenska, či občas aj zahraničia. Teraz máte opäť možnosť pomôcť nášmu združeniu darovaním 2% zo svojich daní. Vás to nestojí nič a našej činnosti pomôžete. Tým, ktorí nám doposiaľ pomohli a pomáhajú touto cestou zároveň srdečne ďakujeme. Darovanie 2% je aj tento rok jednoduché. Stačí zamestnávateľa požiadať o zúčtovanie dane (niektorí zamestnávateľa to robia automaticky) a následne vyplniť formulár "VYHLÁSENIE o poukázaní podielu..." a poslať ho na daňový úrad, alebo jednoducho doručiť do knižkupectva, alebo Mestskej knižnice v Tisovci a o doručenie na Daňový úrad sa postaráme sami. Návod pre zivnostníkov a podnikateľov je ešte jednoduchší. Stačí vložiť naše údaje priamo do daňového priznania.

Naše údaje sú: IČO: 31906354 Právna forma: **Občianske združenie**

Obchodné meno /názov/:

Klub slovenských turistov TURISTICKÝ ODDIEL KOS Rimavská dolina

Sídlo: Daxnerova 1083/29

PSČ: 980 61 Obec: TISOVEC

Tlačivá VYHLÁSENIE / s už vyplnenými našimi údajmi/, aj POTVRDENIE si môžete vyzdvihnúť u predsedu oddielu, v knižkupectve, i v Mestskej knižnici. Keď venovať 2% nemôžete, je možnosť tľmočiť prosbu Vaším známym, či rodinným príslušníkom. Každému, kto sa rozhodne nás podporiť už vopred veľmi pekne ďakujeme. **Výbor KST TO KOS Rimavská dolina**

4. februára uplynulo 5 rokov ako nás navždy opustil náš syn, brat a vnuk

Jaroslav Martiš.

Kto ste ho poznali, venajte mu týchto spomienku.

Dňa 2. 2. 2016 uplynul rok, čo nás nečakane a náhle opustil náš drahý

Miroslav Škulčty.

S láskou spomína manželka, dcéra a celá rodina

INZERCIA

Kúpim, alebo vezmem do prenájmu garáž v Tisovci

Predám 2-izbový murovaný byt s balkónom (61 m²) na ulici Daxnerovej 1176 v Tisovci (oproti CSM). (samostatné vykurovanie, plastové okná, dlažba, nové vodovodné batérie) Cena 11 000 €, pri vážnom záujme možná zľava.

Kontakt: 0904 481 435

Predám: horský bycykel vo výbornom stave - 100 €, sporák na pevné palivo - 120 €, truhlikov mrazičku 120 l. - 75 €, mrežu do auta (úplne nová) univerzálna - 40 €

Kontakt: 0904616849

Hľadám prenájom 1-izbového popriprade 2-izbového bytu v Tisovci

Kontakt: 0918189275, 0905788567

POĎAKOVANIE

Vážený pán riaditeľ Mestských lesov, Karol Kubín!

Touto cestou sa vám chceme v mene všetkých detí v mestskej časti Sláveča poďakovať za sponzorovanie ohľadom materiálu na opravu ihriska už po druhý krát. Za túto pomoc vám ešte raz srdečne ďakujeme.

Deti a rodičia celej Sláveče.